

ULKOPOLIITTINEN INSTITUUTTI
UTRIKESPOLITISKA INSTITUTET
THE FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

EU:n ilmastopolitiikka maailmanpolitiikan puristuksissa

Uusiutuvan energian päivä
22.1.2019, Paasitorni
antto.vihma@fiia.fi

ULKOPOLIITTINEN INSTITUUTTI
UTRIKESPOLITISKA INSTITUTET
THE FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

EU:n ilmastopolitiikka maailmanpolitiikan puristuksissa

1 Pariisin sopimuksen merkitys

2 Uudet haasteet ilmastopolitiikalle

3 Lopuksi: EU:n asema ja mitä voimme odottaa
ilmastosopimukselta?

ULKOPOLIITTINEN INSTITUUTTI
UTRIKESPOLITISKA INSTITUTET
THE FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

Pariisin sopimuksen merkitys

Pariisin sopimuksen merkitys

- Katowicen kokous oli merkittävä diplomaattinen saavutus nykyisessä tilanteessa
- Pariisin sopimusmääräykset yleisiä ja tulkinnanvaraisia – sääntökirja mahdollistaa toimeenpanon
- Pitkäkestoiset oikeudelliset puitteet: Pariisin sopimuksella ei ole päättymispäivää ja sen syklejä voidaan toistaa kerta toisensa jälkeen
- Pariisin sopimus nojaa kansallisesti määriteltyihin panoksiin ("bottom up"), sääntökirja luo niille kansainväliset raamit ("top down" -elementti)

Pariisin sopimuksen merkitys

- Sääntökirja vahvisti järjestelmän, jossa kaikille lähtökohtaisesti samat säännöt
 - *Mukana jonkin verran joustoja kehittyville maille*
- Kahden ajattelutavan ja arkkitehtuurin kamppailu 1990-luvun alusta lähtien
- Vuosikymmenten ajan Yhdysvaltojen neuvottelijat ja tutkijat ovat toivoneet *bottom-up* –järjestelmää
- Koskaan ilmastoneuvotteluiden historiassa ei ole saatu *top-down* -ideaalin mukaista tulosta

ULKOPOLIITTINEN INSTITUUTTI
UTRIKESPOLITISKA INSTITUTET
THE FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

Pariisin sopimuksen merkitys

- Kuitenkin: Donald Trumpille ”bottom-up vs top-down” on yhdenmukaistava asia

“Left Cosmopolitans love international organizations, such as the United Nations; to them, that’s the future — one big New World Order. Right Cosmopolitans also support open borders. In addition, being good capitalists, they support free trade and anything else that multinational corporations might wish for. And since they are private-sector-loving corporatists, they avidly embrace pro-business international combines, such as the World Trade Organization.”

- Breitbart, 20 March 2016

Pariisin sopimuksen merkitys

- ”Katowicen kokous pelasti Pariisin sopimuksen”
- Pariisin sopimusta ei uhkaa tai pelasta yksittäinen YK:n kokous tai sen päätös, vaan
 - *Autoritaarinen populismi*
 - *Moninapainen kilpailu)*

ULKOPOLIITTINEN INSTITUUTTI
UTRIKESPOLITISKA INSTITUTET
THE FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

Uudet haasteet ilmastopoliitikalle

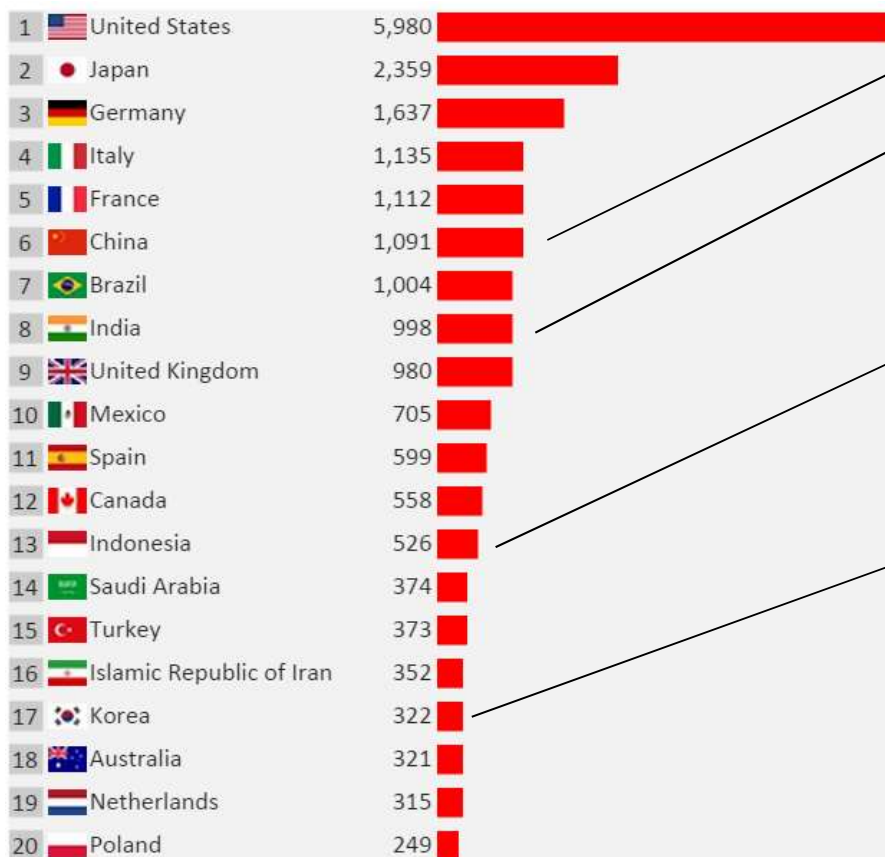

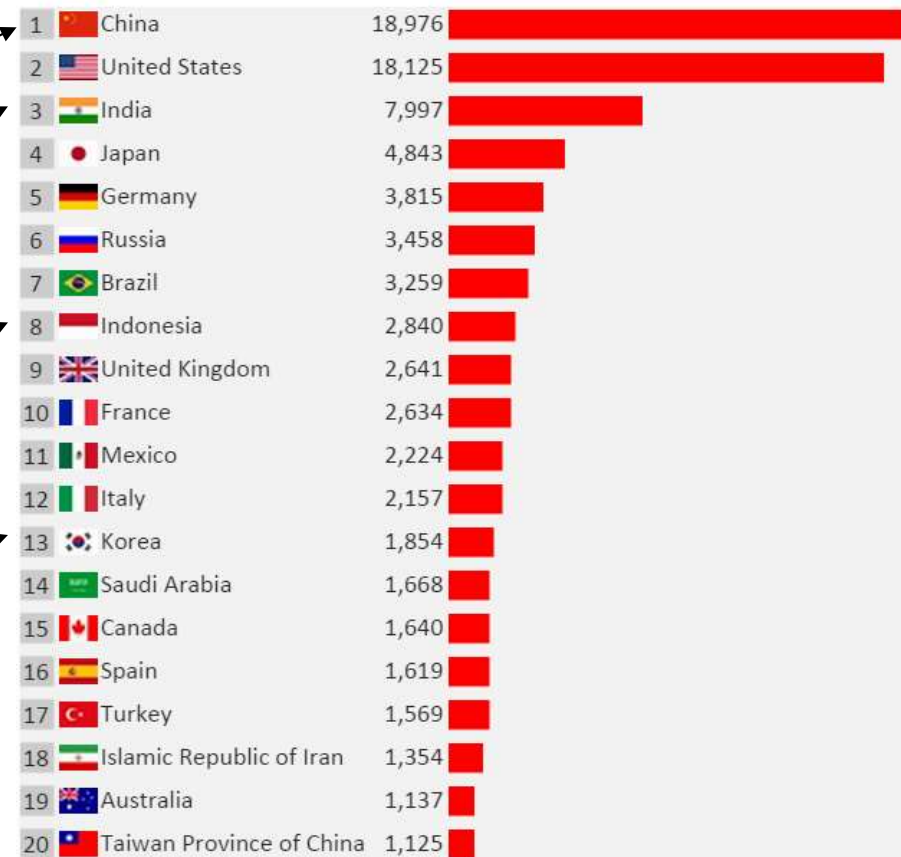
Uudet haasteet ilmastopoliitikkalle

GDP based on PPP valuation (Billion USD)

1990

2015

Uudet haasteet ilmastopolitiikalle

- Kiihtyvä moninapainen kilpailu maailmanpolitiikassa
- *“The vision of world in terms of competition of Great Powers and a zero-sum games, not as increased co-dependency and globalisation, ‘the liberal world order’, or rules-based system.”*
- Valtatasapainon muutos ja moninapaisuuden epävakaas
- Kiinan globalisoituva taloudellinen valta ja esimerkki

ULKOPOLIITTINEN INSTITUUTTI
UTRIKESPOLITISKA INSTITUTET
THE FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

Uudet haasteet ilmastopoliitikalle

Uudet haasteet ilmastopolitiikalle

- Autoritaarisen nationalistisen populismin voittokulku
- “Strongman politics” tai “Strongman diplomacy”:
Trump, Putin, Bolsonaro, Xi, Duterte, Erdogan,
Orbán...
- Vahvat johtajat kertovat taantumuksellista tarinaa,
jossa mennyt kunnia palautetaan
- Ilmastopolitiikka on parhaimmillaan toisarvoista
- Usein se mielletään kosmopoliitin eliitin, eli
vastustajan, agendaksi

ULKOPOLIITTINEN INSTITUUTTI
UTRIKESPOLITISKA INSTITUTET
THE FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

Uudet haasteet ilmastopolitiikalle

- Taantumuksen tarina alkaa onnellisesta, hyvän järjestyksen tilasta, jossa ihmiset tietävät paikkansa ja elävät suhteellisen harmonisesti, noudattaen traditiota ja palvellen Jumalaansa
- Sitten vieraat ideat, joita levittävät intellektuellit – kirjailijat, journalistit, professorit – haastavat tämän harmonian ja halu pitää yllä järjestystä heikkenee ylhäältä käsin
- Väärä tietoisuus laskeutuu pian koko yhteiskuntaan, joka marssii omasta halustaan, jopa iloiten, kohti rappiota
- Vain ne jotka muistavat/yymmärtävät vanhat ajat voivat nähdä modernien valheiden läpi
- Yhteisön suunnanmuutos tai tuho riippuu täysin näistä vastavoimista

“We are taking the country back”

- USA:n presidentinvaalien aikaan uutissivusto Breitbartin artikkeleiden keskeisin teema oli “we are taking back our country” (Kreiss 2017)
- Kohteita ovat demokraatit, media, vähemmistöt, naiset, maahanmuuttajat, vapaakaupan kannattajat, puolue-eliitit, Washingtonin sisäpiiri jne.
- Kolme pilaria: monikulttuurisuus, kosmopolitanismi ja globalismi, jotka edustavat Obaman kautta ja perintöä

ULKOPOLIITTINEN INSTITUUTTI
UTRIKESPOLITISKA INSTITUTET
THE FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

Lopuksi

Lopuksi

- Pariisin sopimus ja sääntökirja: Raportointi ja läpinäkyvyys viimein hyväksyttävälle tasolle
- Meillä on toimiva, globaali sopimusjärjestelmä, ensimmäistä kertaa historiassa
- Entä kunnianhimon lisääminen?
- ”Kansainvälinen yhteisö lähettää poliittisen signaalin?”
- Vaarana liian suuret odotukset ja YK-järjestelmän rapautuminen

Lopuksi

- Monenkeskisesti 195 maan kesken sovitut säännöt ovat usein hieman hampaattomia...
- Paras skenaario: USA ja Kiina sopivat yhdessä nostavansa kunnianhimoa, jättävänsä sovittua tiukemman raportin toimistaan ja avaavat sen kansainväliselle arviolle

Lopuksi

- EU:n sisällä on ilmastopoliittinen johtajuusongelma: Iso-Britannia, Ranska, Saksa...
- Myös disintegraatiokehitys on mahdollista!
- Autoritaarinen populismi on tullut jäädäkseen
- Polarisoituuko ilmastopolitiikka?
- Pystytäänkö päästökauppaa kehittämään uskottavasti?
- EU:ssa on kahdenlaisia maita...

ULKOPOLIITTINEN INSTITUUTTI
UTRIKESPOLITISKA INSTITUTET
THE FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

Kiitos!

antto.vihma@fiia.fi
Twitter: [anttovihma](https://twitter.com/anttovihma)